

(وَمِنْ خُطْبَةٍ لَهُ عَلَيْهِ السَّلَامُ:) لِيَتَّاسَّ صَغِيرُكُمْ بِكَبِيرِكُمْ، وَلِيَرَأَفَ كَبِيرُكُمْ بِصَغِيرِكُمْ، وَلَا تَكُونُوا كَجَفَاةِ الْجَاهِلِيَّةِ: لَا فِي الدِّينِ يَتَفَقَّهُونَ، وَلَا عَنِ اللَّهِ يَعْقِلُونَ كَقَيْضٍ بَيْضٍ فِي أَدَاحٍ: يَكُونُ كَسْرُهَا وَزَرًّا، وَيُخْرِجُ حِضَانَهَا شَرًّا.

مِنْهَا: افْتَرَقُوا بَعْدَ الْفَتْهِمْ، وَتَشَتَّتُوا عَنْ أَصْلِهِمْ، فَمِنْهُمْ اخِذْ بِغُصْنٍ أَيُّمَا مَالٍ مَعَهُ، عَلَى أَنَّ اللَّهَ تَعَالَى سَيَجْمَعُهُمْ لِشَرِّ يَوْمٍ لِبَنِي أُمَيَّةَ كَمَا تَجْتَمِعُ قَرْعُ الْخَرِيفِ، يُؤَلِّفُ اللَّهُ بَيْنَهُمْ ثُمَّ يَجْعَلُهُمْ رُكَّامًا كُرُكَامِ السَّحَابِ، ثُمَّ يَفْتَحُ لَهُمْ أَبْوَابًا يَسِيلُونَ مِنْ مُسْتَثَارِهِمْ كَسَيْلِ الْجَنَّةِ حَيْثُ لَمْ تَسَلَمْ عَلَيْهِ قَارَةٌ وَلَمْ تُثَبِّتْ عَلَيْهِ أَكْمَةً، وَ لَمْ يَرُدَّ سَنَّهُ رَصَّ طَوْدٍ وَلَا حِدَابُ أَرْضٍ يُذْعَدُّعُهُمُ اللَّهُ فِي بَطُونِ أَوْدِيَّتِهِ. ثُمَّ يَسْلُكُهُمْ يَنَابِيعَ فِي الْأَرْضِ يَأْخُذُ بِهِمْ مِنْ قَوْمٍ حُقُوقَ قَوْمٍ، وَيُمْكِنُ لِقَوْمٍ فِي دِيَارِ قَوْمٍ وَأَيْمُ اللَّهِ لَيَذُوبَنَّ مَا فِي أَيْدِيهِمْ بَعْدَ الْعُلُوِّ وَ التَّمَكِينِ كَمَا تَذُوبُ الْأَلْيَةُ عَلَى النَّارِ.

أَيُّهَا النَّاسُ، لَوْ لَمْ تَتَّخِذُوا عَنِ نَصْرِ الْحَقِّ، وَ لَمْ تَهِنُوا عَنِ تَوْهِينِ الْبَاطِلِ، لَمْ يَطْمَعْ فِيكُمْ مَنْ لَيْسَ مِثْلَكُمْ، وَ لَمْ يَقْوَمَنَّ قَوِيٌّ عَلَيْكُمْ، لَكِنَّكُمْ تَهْتُمُ مَتَاهَ بَنِي إِسْرَائِيلَ!! وَ لَعَمْرِي لَيُضَعَفَنَّ لَكُمْ التِّيَهُ مِنْ بَعْدِي أَضْعَافًا بِمَا خَلَفْتُمُ الْحَقَّ وَرَاءَ ظُهُورِكُمْ، وَ قَطَعْتُمُ الْأَدْنَى، وَ وَصَلْتُمُ الْأَبْعَدَ!! وَ اعْلَمُوا أَنَّكُمْ إِنْ اتَّبَعْتُمُ الدَّاعِيَ لَكُمْ سَلَكَ بِكُمْ مِنْهَاجَ الرَّسُولِ، وَ كَفَيْتُمُ مَوْوَنَةَ الْإِعْتِسَافِ، وَ نَبَذْتُمُ الثَّقَلَ الْفَادِحَ عَنِ الْأَعْنَاقِ.

تحریض به الفت با یکدیگر

احترام متقابل اجتماعی

باید خردسالان شما از بزرگان شما پیروی کنند، و بزرگسالان شما نسبت به خردسالان مهربان باشند، و چونان ستم‌پیشگان جاهلیت نباشید که نه از دین آگاهی داشتند و نه در خدا اندیشه می‌کردند، همانند تخم افعی در لانه پرنندگان نباشید که شکستن آن گناه و نگهداشتن آن شر و زیانبار است. (به جای جوجه، ماری از آن بیرون می‌آید)

آینده بنی‌امیه

مسلمانان، پس از وحدت و برادری به جدایی و تفرقه رسیدند، و از ریشه و اصل خویش پراکنده شدند، تنها گروهی شاخه درخت توحید را گرفتند، و به هر طرف که روی آورد. همسو شدند، اما خداوند مسلمانان را به زودی برای بدترین روزی که بنی‌امیه در پیش دارند جمع خواهد کرد، آن چنانکه قطعات پراکنده ابرها را در فصل پاییز جمع می‌کند، خدا میان مسلمانان الفت ایجاد می‌کند، و به صورت ابرهای فشرده درمی‌آورد، آنگاه درهای پیروزی برویشان می‌گشاید، که مانند سیلی خروشان از جایگاه خود بیرون می‌ریزند، (چونان (سیل عرم) که دو باغستان شهر (سبا) را درهم کوبید، و در برابر آن سیل هیچ بلندی و تپه‌ای برجای نماند، نه کوههای بلند و محکم، و نه برآمدگیهای بزرگ، توانستند برابر آن مقاوت کنند) خداوند بنی‌امیه را مانند آب در درون دره‌ها و رودخانه‌ها

پراکنده و پنهان می‌کند، سپس چون چشمه‌سارها بر روی زمین جاری می‌سازد، تا حق برخی از مردم را از بعضی دیگر بستاند، و گروهی را توانایی بخشیده در خانه‌های دیگران سکونت دهد. بخدا سوگند! بنی‌امیه پس از پیروزی و سلطه‌گری، همه آنچه را که به دست آوردند از کفشان می‌رود، چنانکه چربی بر روی آتش آب شود.

علل پیروزی و شکست ملتها

ای مردم! اگر دست از یاری حق برنمی‌داشتید، و در خوار ساختن باطل سستی نمی‌کردید، هیچگاه آنان که به پایه شما نیستند در نابودی شما طمع نمی‌کردند، و هیچ قدرتمندی بر شما پیروز نمی‌گشت، اما چونان امت بنی‌اسرائیل در حیرت و سرگردانی فرو رفتید. بجانم سوگند! سرگردانی شما پس از من بیشتر خواهد شد چرا که به حق پشت کردید، و با نزدیکان پیامبر (ص) بریده به بیگانه‌ها نزدیک شدید، آگاه باشید، اگر از امام خود پیروی می‌کردید، شما را به راهی هدایت می‌کرد که رسول خدا(ص) رفته بود، و از اندوه بیراهه رفتن در امان بودید، و بار سنگینی مشکلات را از دوش خود برمی‌داشتید.